

2023

Samen verder in Baak !

Mieke Douwstra

16-11-2023

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	1
1. Probleembeschrijving en opdracht.....	2
1.1 Advies opdracht	3
1.2 Huidige situatie	3
1.3 Plan van aanpak	5
2 Ontwikkelingen in Baak	5
2.1 Aantal inwoners	5
2.2 Andere ontwikkelingen	6
3 Aandachtspunten benoemd door de geïnterviewden	7
3.1 Ontmoetingsplaats	7
3.2 Dorpshuis en stichting Martinushuus	7
3.3 Vrijwilligers	8
3.4 Samen	8
3.5 Nieuwe eigenaar Kerk.....	8
3.6 Welzijnsactiviteiten.....	8
3.7 Baaks Belang als vereniging	9
3.8 Planmatig werken	9
3.9 Concordia.....	10
4 Advies	11
4.1 Organisatie vorm.....	11
4.2 Verantwoordelijkheden Baaks Belang	12
4.3 Stichting Martinushuus	12
4.4. Verzekering vrijwilligers	12
4.5 Stichting Vrienden van de Parel van Baak	13
4.6 Planmatig werken	13
4.7 Ontmoetingsplaats	13
4.8 Welzijnsactiviteiten.....	14
5 Tijdspad	14
6 Slot	15

Document gegevens

Naam Project:	Samen verder in Baak!	
Datum:	Augustus '23	
Auteur:	Mieke Douwstra	
Onderzoeksvraag vanuit:	Organisatie Baaks Belang	
Versie nummer	3.0	
Betrokkenen interne organisaties:	Baaks Belang Stichting Parel van Baak Organisatie Plein- en Kerstmarkt Stichting Martinushuus Kos	Tanja Bela (voorzitter) Trudy Sloot (lid) Harry Franck Trees Schut Gonny Reijmers Mariette Klein Kranenberg Ilonka de Beij Noor Sloot
Betrokkenen externe organisaties:	SpectrumElan Gemeente Bronckhorst	René Stern Els Pierik

1. Probleembeschrijving en opdracht

Ons dorp Baak kenmerkt zich van oudsher als een dorp waar het “Naboarschap” vanzelfsprekend is en waar dit door de inwoners als belangrijk wordt ervaren. Het helpt duidelijk mee aan de leefbaarheid in het dorp. Het is legitiem je af te vragen of dit naboarschap nog steeds zo'n grote rol speelt. Voor vele inwoners zeker, want zij zetten zich ervoor in en ondersteunen als vrijwilliger één van de vele initiatieven die er in Baak de afgelopen jaren zijn ontplooid. Naboarschap is iets wat wel onderhouden en gestimuleerd moet worden. Echter door maatschappelijke veranderingen en gemeentelijke keuzes in het verleden, staat diezelfde leefbaarheid van ons dorp onder druk. Er zijn geen winkels en scholen meer en onlangs is de Sint Martinuskerk, ook wel de parel van Baak genoemd, verkocht. Mede daardoor dreigt de samenhang uit het dorp te verdwijnen, wat door de vele verenigingen en stichtingen die Baak kent, wordt onderschreven. Enkele stichtingen ontlenen zelfs hun bestaansrecht aan de Kerk dus zij moeten zich beraden wat te gaan doen. Daarnaast wordt het steeds lastiger om voldoende nieuwe bestuursleden te vinden om de structuur van stichtingen en verenigingen in het dorp in stand te houden. Overigens iets waar de Stichting “KOS” geen last van heeft. Zij bestaan vooral uit een groep jonge enthousiaste dorpingen, iets wat binnen veel gemeenten uniek te noemen is.

Om de leefbaarheid van ons mooie Baak op peil te houden is samenwerken van alle partijen binnen zo'n kleine gemeenschap als Baak, eigenlijk noodzakelijk. Bestuurders, vrijwilligers en nieuwe initiatieven zijn van groot belang, zodat de inwoners elkaar kunnen blijven ontmoeten en de inwoners die wat minder goed mee kunnen komen, niet vergeten worden. Het organiseren van allerlei activiteiten zal de leefbaarheid en de cohesie in het dorp zeker versterken.

Vanuit deze gedachte is de vraag ontstaan om te onderzoeken of de structuur van Baaks Belang als vereniging geschikt is om stichtingen, die dat wensen, in onder te brengen en om te kijken of daar draagvlak voor is. Hiermee kan de samenwerking vergemakkelijkt worden en kunnen bestuurders en vrijwilligers efficiënter ingezet worden om zo ons mooie Baak ook in de toekomst leefbaar te houden.

1.1 Advies opdracht

Op 25 mei 2023 is, op initiatief van een aantal betrokken vrijwilligers, een overleg geweest waar bovenstaande problematiek is besproken. Ditzelfde onderwerp is in februari 2023 in het platform overleg ook al eens aan de orde geweest. Het feit dat intussen bekend werd dat er een koper gevonden was voor de kerk en het gebouw waarschijnlijk niet meer voor de eigen gemeenschap gebruikt kon worden, maakte dat men Baaks Belang opdracht gaf te onderzoeken of er een mogelijkheid is tot verdere samenwerking. Ook omdat stichting Martinushuus bij opheffing een goed onderkomen wilde zoeken voor de bestaande activiteiten en daarbij haar gelden beschikbaar wilde houden/ stellen voor activiteiten die de sociale samenhang van het dorp versterken. Er is toentertijd afgesproken om een verslag van dat onderzoek uiterlijk einde 2023 terug te koppelen aan de bewoners van Baak.

Baaks Belang heeft mij, Mieke Douwstra, gevraagd als inwoner van Baak dat onderzoek te doen. Aangezien ik net bezig was met de afronding van mijn werkbare leven, heb ik daar positief op gereageerd. Als inwoner van Baak (sinds 2001) en als voorzitter van de Participatieraad van Bronckhorst ben ik op de hoogte van de beleidsontwikkelingen binnen het sociale domein van de gemeente Bronckhorst, wat van pas kan komen bij het uitwerken van deze opdracht. Ook de kennis opgedaan vanuit mijn functie binnen de gemeente Arnhem als Afdelingshoofd/projectleider, kan helpen bij het opstellen van dit advies. Aangezien ik zelf niet eerder bij één van de stichtingen of verenigingen binnen Baak betrokken ben geweest acht ik mijzelf in staat zo objectief mogelijk alle ingebrachte opmerkingen te verwerken tot een gewogen advies voor de toekomstige samenwerking binnen de Baakse gemeenschap.

1.2 Huidige situatie

Binnen Baak zijn er diverse stichtingen en verenigingen die zijdelings met elkaar te maken hebben. Vanuit het verleden zijn er een aantal organisaties ontstaan om de kerk in Baak in stand te houden. Doordat de kerkelijke gemeenschap steeds kleiner werd ontstond er een noodzaak om de gelden, die nodig waren om zo'n prachtige kerk in stand te houden, op alternatieve wijzen bij elkaar te brengen. De kerk werd, mede door het dalend aantal bezoekers gesplitst door een glazen wand, waardoor er een ruimte achter in de kerk ontstond waar ook niet kerkelijke activiteiten konden plaatsvinden. Zo ontstond ook de gedachte om in de kerk een soort dorps huis te creëren, waar de inwoners van Baak elkaar konden ontmoeten. Daartoe werd er een stichting Martinushuus opgericht om daarvoor activiteiten te ontplooiën. Aangezien intussen de school ook al was verdwenen in Baak een begrijpelijke gedachtegang.

Er is veel moeite en tijd gestoken, door de inwoners van Baak, om de Sint Martinuskerk te behouden als gebouw voor de gemeenschap van Baak. Grote waardering voor al die vrijwilligers die hier tijd en energie in gestoken hebben, wat spijtig genoeg, uiteindelijk niet tot het gewenste resultaat heeft geleid. Op dit moment weten wij dat de kerk is verkocht aan dhr. J. Rebel en de toekomst zal uitwijzen wat dit voor ons dorp zal betekenen. Er zullen daarmee zeker ook nieuwe kansen ontstaan voor Baak om zich verder door te ontwikkelen.

Hieronder een overzicht van de organisaties die meewerken aan het in stand houden van de leefbaarheid van Baak.

Baak kent de volgende organisaties:

Naam organisatie	Organisatie vorm	Doel
Baaks Belang	Vereniging	Belangen behartigen inwoners om de leefbaarheid te verhogen en de onderlinge band te versterken
Vrienden van de Parel van Baak	Stichting	Het organiseren van activiteiten om middelen te verkrijgen t.b.v. het onderhoud en instandhouding van de Sint Martinuskerk en het in stand houden van erediensten aldaar en het onderhoud van het kerkhof
Martinushuus	Stichting	Met (mede) gestalte geven aan het ideaal van een Multifunctioneel dorps huis voor de bevolking van Baak en omgeving en het verrichten van activiteiten wat hiervoor nodig is.
MooiBaak	Stichting	Behartigen van de belangen van de inwoners van Baak en haar directe omgeving met als doel de leefbaarheid te vergroten en de onderlinge band te versterken.
Locatieraad	Contactgroep	Arnold Wolbrink en Berna Hermsen. Contact met de Parochie 12 apostelen.
KOS "Baak"	Stichting	Organisatie Kermis, Paasvuur en activiteiten Koningsdag
Concordia	Stichting	Beheer en exploitatie concordia pastoriestraat 5 baak. Bevorderen en in standhouden leefbaarheid in baak
DOG	Vereniging	Gymnastiek
Openluchtspel	Stichting	3-jaarlijks opvoering Openluchtspel in Baak
Platform Baak	Samenwerkingsverband	Samenwerking verenigingen en stichtingen in Baak
Biljartvereniging ons genoeg	Vereniging	Het uitoefenen van de biljartsport
Biljartvereniging Excelsior	Vereniging	Het uitoefenen van de biljartsport
Toneelvereniging Tubio	Vereniging	Het spelen van toneel
Participatieraad Bronckhorst	Adviesraad gemeente Bronckhorst	Adviseert de gemeente Bronckhorst t.a.v. het te voeren beleid op het sociale domein
Vrijwilligers	Ongeorganiseerd	Organisatie Pleinmarkt/ Kerstmarkt
Welzijn stichting Steenderen	Stichting	Ondersteunen van kwetsbare inwoners van Steenderen, Baak, Toldijk, Bronckhorst, Rha en Olburgen. Zij zijn actief op het gebied van welzijn, mobiliteit, financiën, mantelzorg en vrijwilligerswerk. Zij helpen jong tot oud door te adviseren, te informeren, te ondersteunen en te bemiddelen.

Stand van zaken omtrent stichting Martinushuus: De procedure om Stichting Martinushuus op te heffen is inmiddels in gang gezet.

1.3 Plan van aanpak

Om een goed advies uit te kunnen brengen heb ik met veel betrokken partijen gesproken.

Mijn insteek was niet direct wat er in het verleden allemaal heeft gespeeld, maar juist een blik op de toekomst. De vraag hoe die samenwerking er in de toekomst uit zou kunnen zien, maar ook wat is voor ons dorp van belang om de leefbaarheid op een acceptabel niveau te krijgen en te houden. Daarnaast heb ik opgehaald bij de verschillende partijen waar zij belang aan hechten en verwachten wat er voor ons dorp nodig zou zijn in de toekomst. De huidige ontwikkelingen in Nederland verplichten ons verder te kijken om ons dorp in de toekomst leefbaar te houden. Iets wat door het huidige gemeentelijke beleid ondersteund wordt en waar wij ons voordeel mee kunnen doen.

Ik zal daarom eerst een aantal landelijk ontwikkelingen benoemen die van invloed zijn op de leefbaarheid van ons dorp. Vervolgens ga ik vooral in op de gezamenlijke punten die in de verschillende gesprekken naar voren zijn gekomen. Naar aanleiding van die gesprekken zal ik een aantal acties voorstellen die nodig zijn om tot een optimale samenwerking te kunnen komen. Mijn uitgangspunt is "vrijwilligheid". De partijen moeten vooral zelf kiezen voor verandering, waarbij ik hoop dat zij zich vooral op keuzes voor de lange termijn zullen richten, waarbij het doel 'een leefbaar Baak voor in de toekomst' voorop staat. Ik zie daar zelf een belangrijke regietaak voor Baaks Belang, als belangenbehartiger voor de inwoners van Baak, weggelegd.

2 Ontwikkelingen in Baak

Er zijn een aantal ontwikkelingen die van invloed zijn op onze leefbaarheid binnen Baak in de toekomst, de belangrijkste zal ik hier benoemen.

2.1 Aantal inwoners

Aantal inwoners binnen Baak bedraagt momenteel 1041 en is in de laatste 10 jaar met 8,8% gedaald. In 2012 telde Baak nog 1150 inwoners. Er wonen in 2023 515 mensen in Baak zelf en 525 in het buitengebied van Baak. Een groot gedeelte van de mensen woont dus buiten de kern, waardoor mensen aangewezen zijn op eigen vervoer, aangezien het openbaar vervoer daar niet in voorziet.

Samenstelling inwoners Bronckhorst

Leeftijden	Aantal
0-15	115
15-25	130
25-45	170
45-65	385
65 +	235

Bron Site Gemeente Bronckhorst, aantallen op 5 afgerond.

Wij zien in Baak een vergelijkbaar beeld met de rest van Nederland. Ook Baak vergrijst. Door allerlei oorzaken groeit de groep ouderen en deze wordt steeds groter.

2.2 Andere ontwikkelingen

Zorgkosten: Doordat o.a. de ouderen steeds ouder worden stijgen de zorgkosten explosief met als gevolg dat jaarlijks de zorgbudgetten flink verhoogd moeten worden. Dat de zorg onbetaalbaar wordt horen wij steeds vaker in het nieuws. Wij zien dan ook dat er gezocht wordt naar alternatieven en die worden meestal gevonden in het werken met vrijwilligers. Ook in Baak zien wij dat veel inwoners hun steentje, op welke manier dan ook, al bijdragen aan het welzijn van de Baakse inwoners.

Het landelijk- en gemeentelijk beleid is erop gericht dat de mensen zo lang mogelijk thuis moeten blijven wonen. De oude bejaardentehuizen en verzorgingshuizen zijn intussen allemaal verdwenen en de hulp aan huis heeft een grote ontwikkeling doorgemaakt. Door o.a. personeelstekorten kan echter niet altijd meer aan de grote vraag worden voldaan en worden wachtlijsten langer. Daarnaast heeft dit beleid ervoor gezorgd dat de doorstroom naar betaalbare woningen enorm onder druk is komen te staan.

Door deze ontwikkelingen zullen wij in de toekomst meer aangewezen zijn op algemene collectieve voorzieningen en minder op maatwerkvoorzieningen, aangezien individuele hulp steeds moeilijker te realiseren is. Aan de ene kant vanwege de kosten maar ook door het gebrek aan arbeidskrachten. Er zal in de toekomst dus van de gemeenschap van Baak een grotere bijdrage verwacht worden om de kwetsbare inwoners te ondersteunen. Het is van belang om dat nu al in de plannen voor de toekomst mee te nemen.

Wonen: Hieronder enkele gegevens omtrent de bestaande woningen in Baak.

Woningen in Baak

Soort woning	Percentage
Vrijstaand	45,2%
Appartement	13,5%
2 onder 1 kap	24,6%
Hoekwoning	8,4%
Tussenwoning	8,2%
Koopwoning	78,0%
Huurwoning	22,0%
Eens gezinswoning	87,0%
Meer gezinswoning	13,0%
Gemiddelde prijs	€ 367.444

Het feit dat er zo weinig huurwoningen zijn en de gemiddelde prijs per woning zo hoog ligt zal het, met name voor de jongere generatie moeilijk zijn om in Baak te gaan wonen. Daarnaast is de doorstroom een probleem. Ouderen zouden wel graag kleiner willen wonen maar er zijn geen goede alternatieven. Zeker als er een partner wegvalt blijven de inwoners toch wonen omdat zij niet graag uit Baak willen vertrekken. Daarmee wordt er geen ruimte gecreëerd voor de jongere generatie. Wij zagen dat het grootste aantal mensen in het buitengebied woont. Een risico op eenzaamheid in Baak is daarmee groot.

Vrijwilligers: Mede door bovenstaande ontwikkelingen zal er een steeds groter beroep gedaan worden op de vrijwilliger ter ondersteuning van allerlei activiteiten. Daarom is het van groot belang

zuinig te zijn op de vrijwilligers die er zijn en oog te hebben voor hetgeen zij nodig hebben; waardering, plezier in de taak, transparantie, gevoel van erbij horen, actief betrokken, aandacht en mee kunnen denken en praten over ontwikkelingen.

De meeste vrijwilligers van tegenwoordig willen graag meehelpen bij activiteiten, maar binden zich liever niet voor een langere periode of een bestuursfunctie met zwaardere verplichtingen. Vandaar dat het steeds moeilijker wordt om bestuursleden te vinden, iets wat landelijk ook speelt. Samenwerken kan daarin een oplossing brengen. Gelukkig zijn er binnen Baak nog vele vrijwilligers van jong tot oud, die allemaal hun steentje bijdragen, maar de landelijke ontwikkelingen laten een somberder beeld zien.

Samenvattend:

-In de toekomst zullen wij een verschuiving zien van individuele maatwerk voorzieningen naar algemene collectieve voorzieningen.

-Er zal een groter beroep gedaan worden op de vrijwilligers die steeds schaarser worden.

3 Aandachtspunten benoemd door de geïnterviewden

In de verschillende gesprekken die ik gevoerd heb zijn er een aantal zaken naar voren gekomen. Ik kies ervoor op met name die punten te benoemen die in meerdere gesprekken naar voren kwamen en van belang zijn voor een eventuele nieuwe structuur binnen Baaks Belang in de toekomst.

3.1 Ontmoetingsplaats

In alle gesprekken werd het belang benoemd van de wens om een vaste plek te hebben in Baak waar men elkaar kan ontmoeten. Door verschillende partijen is daar in het verleden al veel energie in gestoken om dit van de grond te krijgen. Dat is tot op heden nog niet gelukt en zal ook niet gemakkelijk zijn, maar het belang ervan werd benadrukt door alle betrokkenen. Ook vanuit de gemeente zal een dergelijke plek ondersteund worden echter niet met een structurele bijdrage. Maar een incidentele bijdrage behoort wel tot de mogelijkheden. Vanuit het bestuur van Kos werd dit punt ook benoemd, zij zouden graag een plek willen hebben waar b.v. vergadert kan worden en men makkelijker in contact komt met bestuursleden en vrijwilligers van andere organisaties binnen Baak. Het bestuur van Kos bestaat vooral uit jongvolwassenen, iets wat uniek is binnen Bronckhorst en gekoesterd moet worden.

Er is gesproken over samenwerking met één van de horecagelegenheden en/of de nieuwe eigenaar van de kerk. Niet iedereen was daar enthousiast over omdat consumpties e.d. voor de mensen wel betaalbaar moeten blijven. Net als de beschikbaarheid van de ruimtes. Over dit soort zaken moeten, in het geval van een samenwerking, goede afspraken worden gemaakt. Het belang van een economische drager bij het ontwikkelen van een vaste ontmoetingsplaats werd benadrukt.

Er werden verschillende opties benoemd: Wapen van Baak, Concordia, sacristie van de kerk, zaal van Herfkens, binnen de nieuwbouw en gedeelte van de oude boerderij van André Heijntink.

3.2 Dorpshuis en stichting Martinushuus

Baaks Belang heeft n.a.v. een enquête in het verleden aan de Stichting Vrienden van de Parel van Baak gevraagd de mogelijkheid van koop van de kerk t.b.v. een dorps huis te onderzoeken. Toen dat leek te lukken is de Stichting Martinushuus in het leven geroepen om voor een 'veilige' constructie te zorgen. Aangezien de kerk intussen is verkocht (overdracht juli 2023) aan een externe partij en het

uit elkaar vallen van de organisatie, werd in de gesprekken aangegeven dat stichting Martinushuus momenteel onvoldoende draagvlak heeft. De activiteiten die binnen de stichting werden ontplooid wil men wel graag behouden, maar moeten dan ergens anders ondergebracht worden. Aangezien de doelstelling van Baaks Belang en van de stichting heel dicht bij elkaar liggen, te weten, 'organiseren van activiteiten die de leefbaarheid in het dorp vergroten', is de keuze om dit bij Baaks Belang onder te brengen een logische. Het positieve saldo kan mee naar de nieuwe organisatie. Er werd ook aangegeven dat het feit dat Baaks Belang een vereniging is met leden, waardoor o.a. medezeggenschap en openheid gewaarborgd is, voor een groot aantal vrijwilligers een pluspunt is.

3.3 Vrijwilligers

Vanuit verschillende partijen werd de waardering uitgesproken voor het werk wat de vrijwilligers in Baak allemaal doen. Ik wil dat hier extra benoemen omdat men die waardering mist terwijl die er eigenlijk wel degelijk is. De waardering wordt vaak wel over elkaar maar niet naar elkaar uitgesproken. Voor de vrijwilligers zijn onderstaande punten van belang indien er een nieuwe structuur wordt opgezet.

- Weten wat er speelt en transparantie in de besluitvorming
- Mee kunnen praten voorafgaand aan de besluitvorming
- Waardering voor hetgeen er gedaan wordt
- Kunnen doen waar je goed in bent en plezier aan beleeft
- Niet teveel sores er omheen als b.v. administratie en veel vergaderen
- Goede verzekering voor alle vrijwilligers tijdens de activiteiten
- Werken vanuit vertrouwen en respect en rekening houden met elkaars kwaliteiten

3.4 Samen

Tevens werd aangekaart dat het vinden van nieuwe bestuursleden moeilijk is. Het beeld wat ik onder 2.2 al benoemde kwam in alle gesprekken naar voren. Om dit probleem te tackelen werd "het samen doen" dan ook veelvuldig benadrukt. Samen lijkt heel logisch en ook echt noodzakelijk maar ligt in de praktijk altijd heel lastig en gaat vaak niet vanzelf. Dit heeft alles te maken met een eigen identiteit en een stukje zeggenschap wat men op moet geven. Vrijwilligheid is in deze noodzakelijk, naar mijn idee, om het tot een succes te maken. Dit element van vrijwilligheid is bij stichting Martinushuus aanwezig. Stichting Vrienden van de Parel van Baak zal meer tijd nodig hebben aangezien zij eerst willen weten welke kant het opgaat. Zij missen, vanuit Baaks Belang, tot nu toe een planmatige aanpak m.b.t. de toekomst van Baak.

3.5 Nieuwe eigenaar Kerk

De geheimzinnigheid in het begin rond de verkoop van de kerk werd als storend ervaren. De gemeenschap heeft altijd veel geld en energie gestoken in het in stand houden van de kerk en de diensten daarbinnen. Men voelt het als dat men nu door het Bisdom met lege handen is achtergebleven.

Intussen heeft de nieuwe eigenaar kennis gemaakt met veel Bakenezen en is hij met zijn vrouw op de burendag en de proeverij geweest. Dat komt een goede relatie met het dorp zeker ten goede. Het is zinnig om met elkaar te verkennen of een verdere samenwerking mogelijk is. Voor meer informatie zie www.stmartinusbaak.nl

3.6 Welzijnsactiviteiten

Welzijnsactiviteiten zijn door een aantal mensen genoemd als onderdeel bij een mogelijke vaste ontmoetingsplek. Bij sommige bewoners van Baak heerst wel een KWW houding (eerst Kieken Wat 't Wordt) bij het meedoen aan nieuwe activiteiten. Iedereen zal zich dan ook moeten realiseren dat een

lange adem nodig is om nieuwe activiteiten van de grond te krijgen. Begin klein en kijk daarna wat er structureel kan worden is het advies van één van de geïnterviewde. Maar er zijn intussen al heel wat activiteiten succesvol van de grond gekomen die vanuit een ontmoetingsplek gedaan zouden kunnen worden, zoals een breiclub, kookclub, wandelclub en leesclub. Ideeën voor de toekomst zijn er om te combineren met zorg, fysio en ondersteuning bij vervoer, invullen formulieren, hulp bij het omgaan met de computer, buurtwinkeltje en een klusjesclub.

Als gemiste activiteit werd genoemd iets voor de jongeren tot 12 jaar. Voor deze groep is niet veel te doen in Baak. Een goeie aanvulling, aangezien dit een positieve bijdrage zou kunnen leveren aan de leefbaarheid van Baak op de lange termijn.

Voor welzijnsactiviteiten georganiseerd door vrijwilligers binnen een woonkern, is de gemeente bereid financieel structureel bij te dragen. Echter ligt deze taak nu bij de Welzijnsstichting van Steenderen die voor Baak, Bronkhorst, Toldijk, Rha en Olburgen activiteiten verricht en daar waarschijnlijk ook door de gemeente voor wordt ondersteund. Het is zinvol om dit verder uit te zoeken wat zij doen voor de inwoners van Baak en of de bijdrage overgeheveld wordt als Baak dat zelf zou doen.

Stichting Martinushuus heeft destijds een uitgebreid activiteitenplan opgesteld als basis om de sociale cohesie binnen Baak te ondersteunen. Dit plan zou heel goed van pas kunnen komen wanneer er besloten wordt, meerdere welzijnsactiviteiten binnen Baak uit te voeren.

3.7 Baaks Belang als vereniging

Een aantal partijen zien in de toekomst voor Baaks Belang een zwaardere taak weggelegd. Als onder Baaks Belang commissies komen te hangen van waaruit verschillende activiteiten worden georganiseerd, is het wel zaak dat Baaks Belang haar eigen statuten strikter gaat volgen. Het idee leeft dat op dit moment binnen Baaks Belang geen volledige ledenadministratie (zie artikel 5 van de statuten) wordt gevoerd en betalen de leden geen contributie (artikel 8 van de statuten). Indien ervoor gekozen wordt dat Baaks Belang inderdaad een soort omnivereniging gaat worden, is het raadzaam ook de regels vanuit de statuten na te leven. Voor zover bekend is er geen huishoudelijk reglement, dat hoeft ook niet maar hierin kan wel beschreven worden hoe er met bepaalde punten omgegaan wordt, b.v. hoogte van de contributie momenteel € 0,00. Per 1 juli 2021 is de WBTR van kracht geworden waarin het toezicht wordt geregeld op het besturen van verenigingen en stichtingen. Om daaraan te voldoen is er door Baaks Belang een document opgesteld op welke manier zij daarmee omgaan. Mogelijk zijn niet alle leden daarvan op de hoogte?

3.8 Planmatig werken

In 2008 is er een mooi Dorpsplan geschreven: "Dorpsplan 2010/ 2020". Met het opstellen van dat plan wilde Baaks Belang toentertijd aangeven hoe zij in die 10 jaar een bijdrage dacht te gaan leveren aan de leefbaarheid van Baak. Een dorpswerkgroep is daar destijds intensief mee bezig geweest. Het zou zeer zinvol zijn om dat plan te evalueren en als start te gebruiken om voor de komende 10 jaar een nieuw plan te schrijven. Vanuit de geïnterviewden is het aanbod om daaraan mee te willen schrijven. Er zijn verschillende voordelen om zo'n nieuw plan te maken o.a. om de neuzen dezelfde kant op te krijgen en samen daaraan te werken. Juist dat "Samen" kwam in alle gesprekken nadrukkelijk naar voren. Daarnaast is de gemeente bezig om vanuit de visieontwikkeling "Sport en Leefbaarheid", initiatieven op te halen ter verbetering van de leefbaarheid van **alle** kernen. Daarbij is de gemeente Bronkhorst opgedeeld in 5 grotere gebieden. Het is zeer zinvol om vooraf te weten wat men het liefste wil, zodat Baak straks niet buiten de boot valt.

3.9 Concordia

Vanuit Kos werd het belang benadrukt van Concordia en de gymnastiekvereniging DOG.

Bewoners van Baak die nu in Baak, maar ook in de omgeving van Baak, wonen laten hun kinderen sporten bij de gymnastiekvereniging DOG, één van de grootste in Bronckhorst. Een vereniging die hoog staat aangeschreven. Vele ouders brengen hun kinderen wekelijks naar Baak en brengen zo leven in het dorp.

Vanuit Kos werd letterlijk gezegd: “Waarvoor zouden zij dan nog naar Baak komen als de gymnastiekvereniging er niet meer is”.

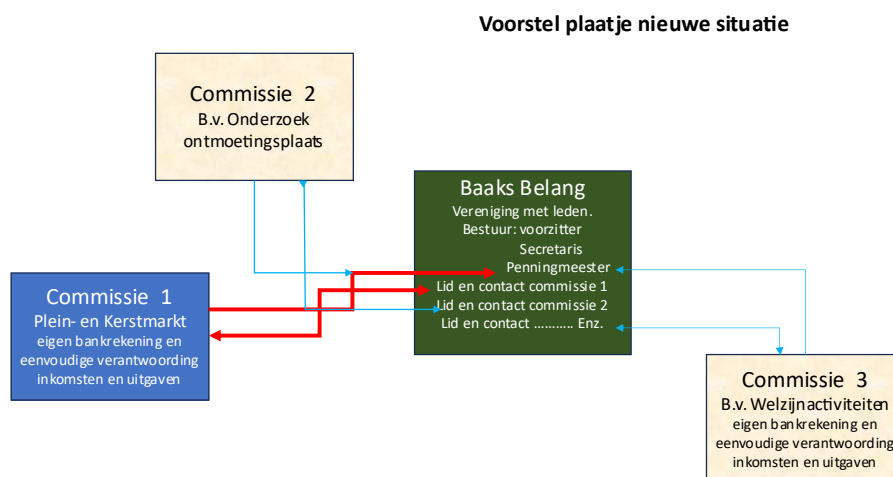
Niet alleen voor de jongeren is Concordia belangrijk, ook vele volwassenen binnen Baak sporten al jarenlang in Concordia en hopen dat daar nog lang te kunnen doen.

4 Advies

4.1 Organisatie vorm

Om op de korte termijn voortgang te krijgen kan Baaks Belang als centrale vereniging de lead nemen. Voor definitieve stappen moeten zij voor zichzelf eerst de richting bepalen wat betreft de rol die zij in de toekomst willen gaan vervullen.

De activiteiten die vanuit Stichting Martinushuus doorgezet worden kunnen binnen een commissie georganiseerd worden, daar is voldoende draagvlak voor. Baaks Belang opent voor die commissie een eigen bankrekening maar verlangt wel van hen een eenvoudige verantwoording over de inkomsten en uitgaven. Deze administratie kan dan gezien worden als een sub administratie van Baaks Belang. Baaks Belang voert de hoofdadministratie onder verantwoordelijkheid van het bestuur waar uiteindelijk de leden in de ledenvergadering decharge voor verlenen. Het is aan te bevelen om daar vooraf b.v. in Excel een vaste standaard voor af te spreken, zodat bij een uitbreiding door een andere commissie dezelfde standaard gebruikt wordt. Hou deze administratie zo eenvoudig mogelijk. Verder zal er naast de financiële verantwoording ook iets geregeld moeten worden over het wel of niet toestaan van activiteiten en of zij wel dan niet geld mogen kosten. Dit kan in een later stadium uitgewerkt worden.

Verder is het van belang dat de onderliggende commissie(s) goed en regelmatig wordt(en) geïnformeerd. Daarvoor kan een lid van het bestuur zitting nemen in de desbetreffende commissie of kan ervoor worden gekozen om één van de commissieleden op te nemen in het bestuur. Aangezien een bestuur maar uit maximaal 9 personen mag bestaan, is dit wellicht geen goede optie. De taak van het bestuurslid wat zitting neemt in de commissie kan omschreven worden als verantwoordelijk te zijn om b.v. minimaal 2 x per jaar een commissievergadering bij te wonen teneinde de benodigde informatie te halen en te brengen. Aangezien de leden van de commissie ook lid zijn van de vereniging is als zodanig de medezeggenschap gewaarborgd bij de besluitvorming tijdens de algemene ledenvergadering. Aandachtspunt is wel dat belangrijke besluiten, statuten wijziging of

aannemen van een meerjarenplan, binnen een vereniging langer duren. Dit zou de voortgang kunnen belemmeren. Dit punt moet aandacht krijgen.

Vanuit Spectrum werd ons geadviseerd voorlopig iets op de korte termijn te regelen zodat men verder kan, maar voor de lange termijn nog niet alles vast te leggen. Er werd aangegeven dat dit beter in een groeiproces kan ontstaan. Een werkgroep of denktank met wisselde samenstelling zou dan het bestuur van Baaks Belang kunnen adviseren over de vraagstukken die door een verdere samenwerking gaan ontstaan. Wisselende samenstelling lijkt aan te bevelen zodat steeds betrokkenen in combinatie met specialisten aangaande het te bespreken onderwerp, mee kunnen adviseren. Dit zou de besluitvorming kunnen bespoedigen omdat besluiten in klein comité voorbereid kunnen worden. Naar mijn idee een goed voorstel.

4.2 Verantwoordelijkheden Baaks Belang

Het betekent dat, opgehaald vanuit de gesprekken, de administratie van Baaks Belang waarschijnlijk zo wie zo opgepakt zal moeten worden. Een ledenadministratie zal daarbij noodzakelijk zijn om b.v. te bepalen welke leden tijdens de ledenvergadering mogen stemmen en welke niet. Het aantal leden zal ook bekend moeten zijn om bij een algemene ledenvergadering te weten of er voldoende leden aanwezig zijn om besluiten te mogen nemen.

In een huishoudelijk reglement zou je kunnen beschrijven hoe hiermee om te gaan.

Ik adviseer dan ook om een deskundig iemand in de hand te nemen en daarmee te bespreken wat minimaal verplicht is om te doen. Met deze persoon kan ook besproken worden of dit in een huishoudelijk reglement ondergebracht kan worden. Indien er een denktank wordt ingesteld zouden ook zij Baaks Belang hierop kunnen adviseren.

4.3 Stichting Martinushuus

Binnen de stichting bestaat er consensus over het opheffen van de stichting en zijn er al stappen gezet om het proces van opheffing in gang te zetten. Baaks Belang moet met de bestuursleden van de stichting in gesprek om af te stemmen of zij zich kunnen vinden in de voorgestelde organisatie die Baaks Belang kiest en te bespreken op welke termijn dat gerealiseerd kan worden. Er zijn in het verleden al gesprekken over gevoerd, dus zou dit snel opgepakt kunnen worden.

Insteek is: Opheffing stichting Martinushuus en de activiteiten onder brengen in een commissie binnen Baaks Belang.

Aangezien er binnen de stichting ook activiteiten als b.v. de dorpskeuken plaatsvinden, is het zinvol om met hen te bespreken welke activiteiten in één of twee commissies onder te brengen. Deze activiteiten zijn namelijk zeer waardevol voor Baak.

Ik adviseer om eerst de bestuurlijke kant te regelen zodat de opheffing van de stichting in gang gezet kan worden en er afspraken komen omtrent een eventueel batig saldo. Doe dit op korte termijn omdat er een risico is dat belangrijke vrijwilligers afhaken wanneer het te lang gaat duren. Men is het erover eens dat de naam “Stichting Martinushuus” moet verdwijnen. Hoe uiteindelijk alle activiteiten een plek vinden binnen de vereniging zou aan de werkgroep/ denktank voorgelegd kunnen worden. Zij kunnen dit dan met de betrokkenen verder uitwerken.

4.4. Verzekering vrijwilligers

Indien de vrijwilligers onder Baaks Belang worden gebracht vallen zij automatisch onder de gemeentelijke verzekering tijdens de activiteiten die onder de vlag van de commissie worden uitgevoerd. Zie [Collectieve vrijwilligersverzekering | Gemeente Bronckhorst](#).

4.5 Stichting Vrienden van de Parel van Baak

Diverse punten in het advies benoemd, zijn besproken. Als er meer duidelijkheid is welke kant Baaks Belang op gaat en welke keuzes er worden gemaakt is een gesprek met de stichting Vrienden van de Parel van Baak aan te raden. Dit om te onderzoeken of ook zij hun medewerking aan een verdere samenwerking, ook financieel, zouden willen verlenen.

Er wordt gevraagd om helderheid en openheid over de stand van zaken en de ideeën van het bestuur van de stichting Vrienden van de Parel van Baak. Het is aan te bevelen dit op te pakken zodat helder is welke kant het opgaat.

4.6 Planmatig werken

Evalueer het huidige dorpsplan en neem de uitkomsten als uitgangspunt voor een plan voor de komende 10 jaar. Bespreek het plan met verschillende doelgroepen uit Baak zodat de uitkomsten breed gedragen kunnen worden. Betrek ook de andere organisaties binnen Baak bij dit plan. Daarmee is de kans dat er meer eenheid en samenwerking komt, groter.

Ik adviseer om hier zo snel mogelijk mee te beginnen en wellicht de gesprekken die vanuit de gemeente georganiseerd worden m.b.t. de verbetering van de leefbaarheid in de kernen, ook als input te gebruiken voor het maken van het plan voor de komende 10 jaar. Als er zo'n plan uiteindelijk ligt kan je met elkaar "Samen" aan de onderdelen van dat plan werken.

De gemeente zal de komende tijd bij de burgers ophalen waar men het meest behoefte aan heeft om de leefbaarheid in de kernen te verbeteren. Het is, naar mijn idee, aan te bevelen om daar als Baaks Belang de lead in te nemen zodat de kans groter is dat er ook zaken toegekend worden.

4.7 Ontmoetingsplaats

Iedereen die ik gesproken heb onderstreept het belang voor Baak van een vaste ontmoetingsplaats. Zoals eerder benoemd worden er allerlei alternatieven genoemd. Er is kennis van zaken nodig om dit uit te zoeken. Er zit een flinke financiële component aan zo'n fysieke plek. De gemeente zal waarschijnlijk wel willen bijdragen aan de tot standkoming van zo'n plek, maar de structurele kosten zullen door de gemeenschap zelf opgehoest moeten worden.

Het is zinvol om te onderzoeken of het opzetten van welzijnsactiviteiten tot een structurele bijdrage vanuit de gemeente kan leiden.

Advies: Leg aan de algemene ledenvergadering voor of de keuze, om met elkaar te gaan voor een ontmoetingsplaats, wordt onderschreven. Benoem, bij een positief besluit, een commissie van wijze Baakse inwoners, wellicht ondersteunt door een onafhankelijke externe partij. Geef hen de opdracht om alle mogelijkheden voor zo'n fysieke ontmoetingsplaats in Baak, incl. financiering, te onderzoeken. Betrek het bestuur van de Parel van Baak bij dit proces. Benadruk de onderzoeksmogelijkheid van Concordia aangezien dat meerdere voordelen zou hebben. Vervolgens legt het bestuur dit voor aan de ledenvergadering. Het batig saldo vanuit de stichting Martinushuis en de opbrengsten van de Kerst- en Pleinmarkt zouden dan ten goede kunnen komen aan de oprichting van deze ontmoetingsplaats. Bespreek vervolgens met het bestuur van de Parel van Baak of ook zij het plan ondersteunen, aangezien zij daar een grote bijdrage aan zouden kunnen leveren.

4.8 Welzijnsactiviteiten

Zoals ook eerder benoemt draagt de gemeente structureel bij indien er welzijnsactiviteiten voor de kwetsbare inwoners worden uitgevoerd. Dit wordt momenteel voor een deel door de welzijnsvereniging in Steenderen gedaan. Een gesprek met het bestuur van deze stichting is noodzakelijk om uit te zoeken wat zij precies doen en hoeveel geld zij vanuit de gemeente daarvoor ontvangen. Vervolgens is het noodzakelijk om te onderzoeken welke activiteiten binnen Baak nodig zouden zijn. Iets voor het vervoer vanuit het buitengebied naar activiteiten die er zijn, zou b.v. een optie kunnen zijn. In Vorden is ook een Welzijn stichting actief en het is goed om ook samenwerking met Vorden en of Steenderen te overwegen en te onderzoeken.

Stichting Martinushuus heeft destijds een uitgebreid activiteitenplan opgesteld als basis voor de activiteiten t.b.v. het nieuw te ontwikkelen dorps huis. Dit plan zou goed kunnen dienen als basis.

Advies: Bespreek of er voldoende draagvlak is om welzijnsactiviteiten binnen Baak te ontwikkelen en benoem waar de grootste behoefte aan is. Zo ja, zoek contact met de welzijnsstichtingen van de omliggende kernen en kijk waar en of samenwerking mogelijk is. Onderzoek vervolgens hoe groot de structurele bijdrage voor deze activiteiten vanuit de gemeente zou zijn.

5 Tijdspad

- Bepaal als Baaks Belang op korte termijn wat jullie eigen visie omtrent de aangedragen punten is en waar jullie aan mee zouden willen werken.
- Ga zo spoedig mogelijk met stichting Martinushuus in gesprek of zij het voorgestelde idee onderschrijven. Bespreek de termijn waarop hetgeen in gang gezet kan worden.
- Organiseer dan, zoals in het overleg van mei is toegezegd, een najaarsvergadering waar jullie dit advies kunnen voorleggen als geheel of bespreek alleen de punten waar jullie mee aan de slag gaan. Dit zou natuurlijk ook op papier kunnen, maar zorg dat de betrokkenen tijdig worden geïnformeerd.
- Kijk of je vanuit dat najaarsoverleg een consensus kan krijgen voor het idee van een centrale ontmoetingsplaats in Baak. Je zou dan direct met het onderzoek voor een ontmoetingsplaats kunnen beginnen. Voordeel daarbij is dat dit dan als wens in de gesprekken met de gemeente m.b.t. verbetering van de leefbaarheid, meegenomen kan worden.
- Bespreek of een werkgroep/denktank ingesteld moet worden zodat de verschillende vraagstukken die er nog liggen met betrokkenen en, indien nodig, specialisten zo snel mogelijk opgestart kan worden.
- Vervolgens kan de commissie van wijze Bakenezen samengesteld worden om de verschillende mogelijkheden van een onderkomen voor de ontmoetingsplaats te onderzoeken. De werkgroep/Denktank kan daar aanjagersrol in vervullen. Bepaal of jullie daar externe ondersteuning voor nodig hebben en organiseer dat.
- Pak vervolgens de andere keuzes op.

6 Slot

Tot slot wil ik alle mensen bedanken die mee hebben gewerkt aan de tot standkoming van dit advies en waardeer ik de openheid waarmee eenieder de gesprekken met mij heeft gevoerd. Ik hoop dat jullie je kunnen vinden in het advies wat ik met behulp van jullie input aan Baaks Belang heb opgesteld.

Zij zullen nu met elkaar keuzes moeten maken om een richting te geven hoe zij Baak in de toekomst zien en ik hoop dat zij met dit stuk de benodigde ideeën in handen hebben, om daar goede afwegingen voor te kunnen maken.

Ik wens jullie alle succes met de keuzes en de uitvoering daarvan en hoop dat daarmee de leefbaarheid van Baak ook in de verdere toekomst gewaarborgd blijft.